

Hasta Güvenli?i Kùltürü Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hasta Güvenli?i Kùltürü Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22624>

Özet

Bu akademik ölçek giri?i, E. Türkmen, Ü. Baykal, ?. Seren ve S. Altunta? (2011) taraf?ndan geli?tirilen ve sa?l?k kurumlar?nda **hasta güvenli?i kùltürü** düzeyini ve niteli?ini ölçmeyi amaçlayan 51 maddelik Hasta Güvenli?i Kùltürü Ölçe?i'ni (HGKÖ) tan?tmaktadır. Ölçek, hem?irelik ve sa?l?k bilimleri alan?nda, hastane ortamlar?ndaki güvenlik alg?s?n? ve uygulamalar?n? de?erlendirmek üzere yüksek güvenilirlik ve geçerlilik de?erleri gösteren bir ölçüm arac? olarak tasarlanm??tır. Ölçek geli?tirme çal??mas?, Türkiye'deki sa?l?k kurulu?lar?nda hasta güvenli?i uygulamalar?n? bilimsel bir çerçevede incelemek için kritik bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Hasta Güvenli?i, Hasta Güvenli?i Kùltürü, Ölçek Geli?tirme, Sa?l?k Hizmetleri, Psikometri, Güvenilirlik, Geçerlik.

Yazarlar

E. Türkmen, Ü. Baykal, ?. Seren, S. Altunta?.

Amaç

Hasta Güvenli?i Kùltürü Ölçe?i'nin temel amacı, sa?l?k kurumlar? çal??anlar?n?n mevcut organizasyonel yap? içerisinde algılad??? **hasta güvenli?i kùltürünü** ölçmek ve de?erlendirmektir. Bu ölçüm, hastane yönetimlerinin ve çal??anlar?n?n güvenlik uygulamalar?na verdikleri önemi, hata raporlama sistemlerinin ?effafl???n? ve genel güvenlik iklimini belirlemeye yardımcı olur. Elde edilen veriler, kurumsal iyile?tirme stratejileri geli?tirmek için bir temel oluturur.

Ölçek, sa?l?k profesyonellerinin kendi çal??ma ortamlar?ndaki güvenlik standartlar?n? ne ölçüde destekleyici bulduklar?n? tespit etmeyi hedefler. Bu sayede, kurum içi zayıf noktalar (örne?in, ileti?im eksikli?i veya yetersiz liderlik) belirlenerek hedefe yönelik müdahaleler planlanabilir.

Yap?

Hasta Güvenli?i Kùltürü Ölçe?i (HGKÖ), sa?l?k hizmetleri ba?lam?nda **hasta güvenli?i kùltürü** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bir kurumdaki bireysel ve grup de?erleri, tutumlar?, yeterlilik kalıplar? ve davran?? kalıplar? olarak tan?mlanır. Güvenlik kùltürü, sa?l?k hizmetlerinde hatalar? önleme, riskleri yönetme ve sürekli iyile?tirme sa?lama kapasitesini yansıtan çok boyutlu bir yapıdır.

Ölçek, güvenilirlik analizlerinde belirtildi?i üzere, "yönetim ve liderlik" ile "beklenmedik olay ve hata raporlama" gibi kritik alt boyutlar arac?l???yla kùltürü derinlemesine incelemektedir. Ölçek maddeleri, kurumsal fiziksel yap?dan elektronik kay?t sistemlerinin standardizasyonuna kadar geni? bir yelpazedeki güvenlik unsurlar?n? kapsamaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, öncelikle **kapsam geçerli?i üzerine odaklanm??t?r**. Ba?lang?çta olu?turulan madde havuzu, konuya uygunluk ve anla??rl?k aç?s?ndan de?erlendirilmek üzere 10 uzman?n görü?üne sunulmu?tur. Uzman de?erlendirmeleri sonucunda, ifadelerde gerekli düzenlemeler yap?lm??; içerik geçerlili?ini art?rmak amac?yla 30 madde havuzdan ç?kar?larak analizlere 53 madde ile devam edilmi?tir. Bu süreç, ölçe?in ölçmek istedi?i yap?y? tam olarak temsil etmesini sa?lam??t?r.

Ayr?ca, taslak ölçe?in ifadelerinin anla??rl?k???n? test etmek amac?yla, ana örneklem grubuyla benzer özelliklere sahip 15 ki?ilik bir gruba **pilot uygulama** yap?lm??t?r. Pilot çal??ma sonucunda, ifadelerin anla??rl?k??? konusunda herhangi bir olumsuz geri bildirim al?nmamas?, ölçek geli?tirme sürecinin di?er ad?mlar?na geçilebilece?ini teyit etmi?tir. Bu ad?mlar, ölçe?in yap?s?sal uygunlu?unun ve i?levselli?inin ilk göstergelerini sunmu?tur.

Güvenirlik

Hasta Güvenli?i Kùltürü Ölçe?i'nin **güvenirlik analizleri**, iç tutarlı?l?k yöntemi kullan?larak belirlenmi?tir. Likert tipi verilerde s?kl?kla tercih edilen **Cronbach's Alfa katsay?s?** hesaplanm??t?r. HGKÖ'nün toplam Cronbach's Alfa güvenilirlik katsay?s? oldukça yüksek bulunmu?tur ($\alpha = .97$). Bu yüksek de?er, ölçe?in maddelerinin ölçülen yap?yla yüksek düzeyde tutarlı oldu?unu ve ölçüm arac?n?n güvenilirli?inin yüksek oldu?unu göstermektedir.

Alt boyutlar incelendi?inde, en yüksek iç tutarlı?l???a "yönetim ve liderlik" ($\alpha = .92$) alt boyutu sahipken, en dü?ük katsay? "beklenmedik olay ve hata raporlama" alt boyutuna ($\alpha = .83$) aittir. Literatürde, 0.80 ile 1.00 aras?ndaki alfa katsay?s?n?n yüksek derecede güvenilir kabul edildi?i belirtilmektedir. Bu ba?lamda, elde edilen katsay?lar?n tümü (toplam ve alt boyutlar), ölçe?in sa?l?k alan?nda güvenilir bir ?ekilde kullan?labilece?ini kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Kaynak metinde do?rudan aç?mlay?c? veya do?rulay?c? faktör analizinin sonuçlar? detaylı olarak sunulmam?? olsa da, güvenilirlik bölümünde ölçe?in "yönetim ve liderlik" ve "beklenmedik olay ve hata raporlama" gibi alt boyutlara sahip oldu?u belirtilmi?tir. Bu durum, ölçe?in geli?tirme a?amas?nda çok boyutlu yap?s?n? ortaya ç?karmak ve maddeleri ilgili boyutlar alt?nda grupland?rmak amac?yla bir tür **faktör analizi prosedürünün** uyguland???n? göstermektedir. Nihai

ölçek 51 maddeden olu?mu? olup, bu maddeler belirlenen faktör yükleri do?rultusunda alt boyutlara ayr?lm??t?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme

Format: 51 maddeden olu?an öz bildirim ölçe?idir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Sa?l?k Kurumu Çal??anlar? (Hastane personeli ve profesyonelleri)

Ya? Grubu: Yeti?kin

Popülasyon Detaylar?: Hastanelerde çe?itli kademelerde görev yapan sa?l?k profesyonelleri ve di?er ilgili personel.

Test Metodolojisi: 4'lü Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Yönetim ve Liderlik, Hata Raporlama, Sa?l?k Personeli, Psikometrik Özellikler, ?ç Tutarl?l?k, Hem?irelik.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Serap Altunta?

Sorumlu Yazar ?leti?im Adresi: serap342002@yahoo.com

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Hasta Güvenli?i Kùltürü Ölçe?i, 2011 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler ve telif haklar? bilgileri, sorumlu yazar Serap Altunta? ile yukar?da belirtilen e-posta adresi üzerinden ileti?ime geçilerek temin edilmelidir.

Test Y?l?: 2011

Kaynakça

- Türkmen, E., Baykal, Ü., Seren, ?. ve Altunta?, S. (2011). Hasta Güvenli?i Kùltürü Ölçe?i'nin geli?tirilmesi. *Anadolu Hem?irelik ve Sa?l?k Bilimleri Dergisi*, 14(4), 38-46.
- Büyüköztürk, ?. (2006). *Sosyal Bilimler ?çin Veri Analizi El Kitab?*. Ankara: Pegem A Yay?nc?l?k.
- Gözüm, S. ve Aksayan, ?. (2003). *Yap?sal E?itlik Modellemesi*. ?stanbul: Nobel Yay?n Da??t?m.
- Kalayc?, ?. (2005). *SPSS Uygulamal? ?statistik*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Özdamar, K. (2004). *Paket Programlarla ?statistiksel Veri Analizi*. Eski?ehir: Kaan Kitabevi.

Hasta Güvenli?i Kùltürü Ölçe?i Maddeleri

Ölçek 51 maddeden olu?mu?tur. Derecelendirme format? 4'lü Likert tipindedir:

1. tamamen kat?lm?yorum
2. kat?lm?yorum
3. kat?l?yorum
4. tamamen kat?l?yorum

Örnek maddeler:

Kurumumuzun fiziksel yap?s?, hasta güvenli?ini destekleyecek ?ekilde tasarlanm??t?r. Mevcut bina ve donan?m?n yenilenmesinde, hasta güvenli?i kriterleri göz önüne al?n?r. Kurumumuzun tümünde kullan?lan malzeme, cihaz ve teknolojiler standardize edilmi?tir. Kurumumuzda tüm t?bbi kay?tlar elektronik ortamda tutulur.

Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [hasta-guvenligi-kulturu-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/hasta-guvenligi-kulturu-olcegi-toad.pdf)